Z Unią Gliwicom po drodze

17 lat, które mija w tym roku od przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to dla Gliwic czas wielkich inwestycji, które – dosłownie i w przenośni – wprowadziły miasto w XXI wiek. Skok cywilizacyjny, który dokonał się na przestrzeni lat 2004–2021, ułatwiły miliony złotych otrzymane z budżetu wspólnoty. Miasto Gliwice do chwili obecnej pozyskało środki z UE na realizację 257 projektów, z czego 129 to przedsięwzięcia z unijnej perspektywy 2014–2020. Kwota dofinansowania wyniosła łącznie ok. 1,3 mld zł! W przeliczeniu na jednego mieszkańca to około 7,6 tys. zł.

Gliwice zaczęły aktywnie sięgać po fundusze unijne, kiedy tylko stały się one dostępne dla krajów wówczas jeszcze kandydujących do Unii Europejskiej. Z tzw. funduszy przedakcesyjnych udało się przeprowadzić modelową rewitalizację terenów po zamkniętej Kopalni Węgla Kamiennego „Gliwice" i przekształcić je w nowoczesną strefę edukacji i biznesu „Nowe Gliwice", czy też rozbudować miejską sieć wodno-kanalizacyjną. Z każdą kolejną perspektywą finansową rosła wartość i liczba projektów unijnych realizowanych przez miasto.

– *W ostatnich dekadach Gliwice rozwijały się w oparciu o przyjętą w 2002 roku strategię zrównoważonego rozwoju i fundusze unijne miały w tym swój niebagatelny udział* – przypomina prezydent Gliwic **Adam Neumann**. – *Dzięki środkom z Unii Europejskiej został wsparty m.in. sektor małych i średnich przedsiębiorstw, zwłaszcza przemysł wysokich technologii, pod który przygotowaliśmy bardzo dobrze skomunikowane tereny inwestycyjne. Na terenie Gliwic powstała również imponująca infrastruktura drogowa, dająca znakomite połączenie z Czechami, Niemcami, Ukrainą i polskim Wybrzeżem, obecnie zaś budujemy nowoczesne Centrum Przesiadkowe, które będzie komunikacyjną bramą metropolii Silesia. W naszym mieście realizowano też wiele „miękkich" europejskich*

projektów edukacyjnych, które nastawione były m.in. na dostosowanie kształcenia w gliwickich szkołach i kompetencji uczniów do potrzeb przyszłych pracodawców – wylicza zalety korzystania z funduszy unijnych prezydent Gliwic.

► Od kopalni do strefy IT

W imponującą przemianę pokopalnianego terenu i ponadstuletnich ceglanych budynków przy ul. Bojkowskiej 37 w **„Nowe Gliwice”** miasto zainwestowało przed laty 24 mln euro, wykorzystując fundusze przedakcesyjne w wysokości 9,5 mln euro. W zrewitalizowanym kompleksie utworzono centrum nowoczesnego przemysłu, skupiające kilkadziesiąt firm z branży nowych technologii. Powstała jednocześnie atrakcyjna, funkcjonalna miejska przestrzeń dla mieszkańców. W nadchodzącym czasie, dzięki zdobyciu kolejnych środków z UE, Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju (spółka z o.o. z większościowym udziałem Miasta Gliwice) utworzy tam nowe działki pod działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. Teren inwestycyjny „Nowych Gliwic” powiększy się o 9 ha.

► Europejskie wodociągi

Po środki pomocowe Unii Europejskiej od lat bardzo skutecznie sięgają gliwickie wodociągi. Zdobycie unijnej dotacji w wysokości 162 mln zł pozwoliło Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji *w Gliwicach* rozbudować i zmodernizować w latach 2007–2013 **miejską sieć wodno-ściekową**. Inwestycja miejskiej spółki miała znaczący wpływ na poprawę stanu środowiska w dorzeczu rzeki Kłodnicy, a co za tym idzie – na poprawę czystości wód Odry.

► Gliwickie Centrum Przesiadkowe

Po północnej stronie gliwickiego dworca (zmodernizowanego i wyremontowanego przed kilkoma laty przez PKP SA ze środków pozyskanych w Brukseli) **trwa** obecnie **budowa Centrum Przesiadkowego**. Skupi ono wszystkie środki transportu

miejskiego w jednym miejscu, podniesie standard obsługi i usprawni przemieszczanie się podróżnych. W ramach przedsięwzięcia przewidziano m.in. przebudowę istniejącego tunelu łączącego dworzec PKP z ul. Tarnogórską, budowę dróg wewnętrznych wraz ze stanowiskami peronowymi dla autobusów i zadaszenie terenu peronowego wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej. Koszt prac to około 184 mln zł. Na ten cel ze środków unijnych pozyskano 129,5 mln zł.

► **Największy węzeł autostradowy w Polsce**

Ogromne środki, które przyczyniają się do rozwoju Gliwic, z powodzeniem pozyskiwały z Unii Europejskiej także inne podmioty. Tym sposobem na terenie miasta powstały gliwickie odcinki autostrad A1 i A4 wraz z **największym w Polsce, trzypoziomowym węzłem autostradowym Gliwice Sośnica**. Realizacja tych inwestycji przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad była możliwa dzięki wieloletnim staraniom gliwickiego samorządu.

► **Drogowa Trasa Średnicowa**

Miasto Gliwice w porozumieniu z samorządem województwa śląskiego zrealizowało w minionej dekadzie „średnicówkę”, czyli **Drogową Trasę Średnicową**. Obok autostrad A4 i A1 jest ona najważniejszą arterią w górnośląskiej konurbacji. Łączy Gliwice, Zabrze, Rudę Śląską, Świętochłowice, Chorzów i Katowice. Budowa śródmiejskiego odcinka DTŚ kosztem ponad 945 mln zł została dofinansowana przez UE na kwotę 443mln zł.

► **Inteligentny system sterowania ruchem ulicznym (ITS)**

Dzięki szerokiemu strumieniowi unijnych pieniędzy (24 mln zł w I etapie, 25,3 mln zł w II etapie) w Gliwicach **zmodernizowano sygnalizacje świetlne i wprowadzono inteligentny system sterowania ruchem ulicznym (ITS).** Pozwala on kierowcom płynniej i szybciej poruszać się po mieście, a w razie potrzeby sprawniej znaleźć miejsce parkingowe. System stanowi jednocześnie bazę, która umożliwia rozbudowę o kolejne

funkcjonalności.

► **Eko autobusy**

Za rok **na gliwickie ulice wyjedzie 10 elektrycznych autobusów** marki Volvo, które będą kursować na linii A4 między zajezdnią PKM a Teatrem Miejskim oraz na linii nr 676. Dostawa pojazdów oraz dostawa i montaż stacji ładowania zajezdniowego, nowej mobilnej elektrycznej ładowarki o mocy min. 40 kW, a także trzech kompletnych stacji szybkiego ładowania zintegrowanych na mieście to koszt ponad 36 mln zł. PKM Gliwice udało się zdobyć unijne dofinansowanie tego projektu w kwocie 27 mln zł.

► **Rozwój e-usług publicznych**

Ponad 4,3 mln zł pozyskał z Unii gliwicki samorząd na rozwój publicznych usług cyfrowych. Pieniądze pozwoliły na **wdrożenie i uruchomienie e-sklepu geodezyjnego, rozwój Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej czy Gliwickiej Elektronicznej Platformy Analityczno-Rozrachunkowej** umożliwiającej dostęp do informacji w jednym miejscu i płatności m.in. za gospodarowanie odpadami czy wieczyste użytkowanie.

► **Gliwickie Eko światło**

Od kilku lat w Gliwicach prowadzona jest kompleksowa, wieloetapowa **wymiana oświetlenia ulicznego na ekologiczne i ekonomiczne**. Znacznie ograniczy ono zużycie energii elektrycznej i koszty konserwacji, uporządkuje też miejski pejzaż nocą. Na obrzeżach miasta oraz wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych latarnie emitować będą bowiem jasne, zimne światło. Z kolei w ścisłym centrum będzie ono cieplejsze, niemal pomarańczowe. Wartość dwuetapowego projektu „Eko-światło w Gliwicach – Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego" to prawie 17 mln zł, z czego ponad 7 mln zł pochodzi z Unii Europejskiej.

► **Z Unią przeciw powodziom**

W dobie gwałtownych zmian klimatu Gliwice chcą **skutecznie zapobiegać podtopieniom i powodziom.** Realizacja dwóch etapów projektu „Poprawa stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego dla Miasta Gliwice poprzez modernizację i rozbudowę systemu gospodarowania wodami opadowymi" pochłonie 102 mln zł. Około 67,7 mln zł udało się pozyskać z UE. W ramach projektu rozpoczęły się już m.in. przygotowania do budowy inteligentnego systemu zarządzania siecią kanalizacji deszczowej, który obejmie całe miasto.

► **Innowacje są dla ludzi!**

Ważnym samorządowym projektem z pogranicza nauki, biznesu i innowacyjnego przemysłu było **wybudowanie i wyposażenie kosztem ponad 24 mln zł głównej siedziby Parku Naukowo-Technologicznego TECHNOPARK GLIWICE.** Inwestycja w trzech czwartych **(15,4 mln zł)** została sfinansowana ze środków unijnych przeznaczonych na rozwój inkubatorów i parków technologicznych. W październiku 2020 r. rozstrzygnięto przetarg na budowę **Inkubatora Nowoczesnych Technologii** – trzeciego już budynku TECHNOPARKU, w którym działa aktualnie około 80 nowoczesnych przedsiębiorstw. Na ten cel TECHNOPARK pozyskał **5 mln zł** dofinansowania z funduszy europejskich.

► **Szkoły zawodowe przyszłości**

Dzięki realizacji projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) **szkoły zawodowe** w Gliwicach zostały **doposażone (według indywidualnych potrzeb) w najnowocześniejszy sprzęt wykorzystywany przez lokalnych liderów na rynku pracy**. W ten sposób w Górnośląskim Centrum Edukacyjnym, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 oraz Zespole Szkół Samochodowych stworzono warunki kształcenia oddające naturalne środowisko pracy, uczniowie zyskali dostęp do płatnych praktyk i stażów w renomowanych firmach w regionie i poza nim, a nauczyciele przedmiotów zawodowych – do specjalistycznych szkoleń i studiów podyplomowych.

► Europa dla przedszkolaków

Dzięki wykorzystaniu funduszy unijnych **maluchy z gliwickiej dzielnicy Brzezinka mają do dyspozycji nie tylko miejsca w nowym przedszkolu, ale także dodatkowe zajęcia rozwijające, plastyczne, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, umuzykalniające i ruchowe**. Na dofinansowanie budowy przedszkola miasto pozyskało z UE ok. 5,1 mln zł, a na utworzenie 100 miejsc dla przedszkolaków, zajęcia dodatkowe oraz dokształcenie nauczycieli – ponad 400 tys. zł ze środków EFS.

W sumie na projekty edukacyjne realizowane w perspektywie unijnej 2014–2020 Gliwice pozyskały ponad 36,3 mln zł, z czego ponad 25 mln zł wyłącznie na działania nieinwestycyjne dotyczące m.in. zajęć dodatkowych, dokształcenia nauczycieli czy doposażenia w materiały dydaktyczne.

► Europejska „żyleta” nauki

Także Politechnika Śląska – jedna z najlepszych uczelni technicznych w kraju – regularnie korzysta z funduszy unijnych. Trwałym śladem europejskiego wsparcia są m.in. nowocześnie wyposażone sale dydaktyczne i laboratoria w nowych lub całkowicie zmodernizowanych budynkach. Flagowy obiekt Politechniki, czyli **Centrum Nowych Technologii**, wyrósł z ziemi w ramach wielkiego projektu dofinansowanego z Unii na kwotę ponad 70 mln zł. W inteligentnym budynku wykorzystującym najnowsze technologie działa nowoczesne centrum naukowo-dydaktyczne prowadzące badania w strategicznych obszarach wiedzy z punktu widzenia gospodarki kraju.

► Unia na rzecz bioinżynierów

Dzięki 11 mln zł ze zrealizowanego ze środków unijnych projektu Śląska BIO-FARMA, Politechnika Śląska tchnęła nowe życie w jeden z nieużytkowanych gmachów Wydziału Chemicznego. W zmodernizowanym od podstaw budynku uruchomiono **Centrum Biotechnologii** – pozawydziałową jednostkę o charakterze

naukowo-badawczo-dydaktycznym. Naukowcy Politechniki prowadzą tam zaawansowane, innowacyjne badania w zakresie biotechnologii środowiskowej, farmaceutycznej i bioinformatyki, a dzięki ścisłej współpracy z Instytutem Onkologii w Gliwicach – również biotechnologii medycznej.

► **Człowiek – to brzmi dumnie!**

Współfinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego **pozwala aktywizować społeczności lokalne** (m.in. mieszkańców gliwickiego os. Baildona), a także dzieci i młodzież. W Gliwicach działa np. 6 placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie pracy podwórkowej, a także jedna z czterech w Polsce specjalnie zaprojektowanych mobilnych szkół. Ze środków unijnych **promowana jest i rozwijana idea rodzicielstwa zastępczego oraz kompleksowe działania na rzecz integracji osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym**. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach w ramach obecnej perspektywy pozyskał z Unii na ten cel **ponad 7,2 mln zł**.

► **Z historią w XXI wiek**

Gliwice – ważny ośrodek na kulturalnej mapie regionu – już w pierwszej dekadzie po przystąpieniu Polski do UE pozyskały ok. 1 mln zł na **rewitalizację Zamku Piastowskiego**. Dzięki tym środkom nie tylko wyremontowano historyczny budynek i odnowiono sąsiadujący z nim skwer Salgótarján. **Stworzono też nowoczesną, multimedialną wystawę stałą „Gliwice – miasto wielu kultur", obejmującą pradzieje, etnografię oraz wielowątkową historię Gliwic i ziemi gliwickiej.** Atrakcją tego zbioru jest szkielet mamuta oraz bogata kolekcja militariów.

► **Wypoczynek z Radiostacją w tle**

Dzięki unijnym dotacjom miasto przeprowadziło efektowne, szeroko zakrojone **zagospodarowanie zielonych terenów wokół gliwickiej Radiostacji – jednego z polskich Pomników Historii.** Od tego czasu są one popularnym miejscem odwiedzin

mieszkańców i turystów z kraju i zagranicy. Koszt prac wyniósł 7,57 mln zł, z czego Unia Europejska pokryła 6,43 mln zł.

Źródło: UM Gliwice